

ӨМІРЗАҚ СҰЛТАНҒАЗИН АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

**МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВТЫҢ 125 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
“АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУЫ КОНТЕКСТІНДЕГІ БІЛІМНІҢ РӨЛІ”**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**К 125 ЛЕТИЮ МАГЖАНА ЖУМАБАЕВА
“РОЛЬ ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
КАПИТАЛА”**

23 қараша 2018 ж., Қостанай қ.
23 ноября 2018 г., г. Костанай

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

А 32

**РЕДАЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

Әбіл Еркін Аманжолұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;

Медетов Нурлан Амирович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму проректоры, физика – математикалық ғылымдарының докторы;

Мусабекова Гульвира Айдархановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелері жөнендегі проректоры, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Ахметов Тлеген Альмуханович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;

Аманжол Күзембайұлы, тарих ғылымдарының докторы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің профессоры;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институтының профессоры (Мәскеу, Ресей)

Оспанов Серикбай, филология ғылымдарының кандидаты, педагогика кафедрасының аға қызметкері;

Айдналиева Назгуль Аманжоловна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психология-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Утегенова Бибигуль Мазановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;

Мнайдарова Светлана Сейтжановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Калиев Дастан Дуйсенұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының магистрі.

**«АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ КОНТЕКСТІНДЕГІ БІЛІМНІҢ РӨЛІ» = «РОЛЬ
ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА».** –

А 32

Қостанай, 2018. – 244б.

ISBN 978-601-7934-59-0

«Адами капиталды дамыту контекстіндегі білімнің рөлі» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер адами капиталды дамыту контекстіндегі қазіргі заманауи білім берудің өзекті мәселелерін айқындады, тәрбие жүйесінің өскелең ұрпақтың басымдықтары мен құндылықтар бағдарын қалыптастырудағы шешуші рөлін көрсетті, білім берудің жаңа міндеттеріне сәйкес педагогтардың кәсіби шеберлігін жетілдірудің қажеттілігін негіздеді.

Аталған жинақ жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналған.

В сборник включены материалы международной научно-практической конференции к 125 летию Магжана Жумабаева «Роль образования в контексте развития человеческого капитала».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники отразили актуальные проблемы современного образования в контексте развития человеческого капитала, показали ключевую роль системы воспитания в формировании ценностных ориентаций и приоритетов подрастающего поколения, обосновали необходимость совершенствования профессионализма педагогов в свете новых образовательных задач.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ и научные сотрудники.

**ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00**

ISBN 978-601-7934-59-0

©Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2018

©Костанайский государственный педагогический университет, 2018

МАҒЖАН ЖҰМАБАЙҰЛЫНЫҢ «БАТЫР БАЯН» ЖЫРЫНЫҢ ТАРИХИЛЫҒЫ

Аманжол Күзембайұлы
тарих ғылымының докторы,
профессор,
Қостанай қ.

Аннотация

Тарихтағы жеке тұлғаның ролін зерттеу тарихғылымының негізгі мақсаты.ХУІІІ ғасырда жоңғар шапқыншылығына қарсы тұрған Баян батыр қазақтың ұлы ақыны Мағжан шығармасына тақырып болса,оның тарихилығын анықтау тарихшылардың міндеті. Мақалада Батыр Баянның тарихи тұлға екендігін әртүрлі деректер негізінде дәлелденеді.

Аннотация

Изучение истории выдающегося личностей является важнейшей задачей науки. В статье на основе исторических источников доказывается историчность Баяна борца за свободу и независимость казахского народа в период войны с джунгарами в ХУІІІ веке, главного героя поэмы М.Жумабаева «Батыр Баян»

Abstract

Scrunity of the history of outstanding personalities is the most important task of science. The article based on historical sources proves the historicity of Bayan, a fighter for the freedom and independence of the Kazakh people during the war with the Dzungars in the ХУІІІ century, the protagonist of the poem by M. Zhumabayev "Batyr Bayan"

Түйінді сөздер; поэма, тарих,батыр, тәуелсіздік,соғыс,тарихи дерек,ру

Ключевые слова; поэма, история, батыр, независимость, война, исторический источник, род.

Keywords:poem, history, batyr, independent, war, historical sourse, genus.

Халқымыздың ұлы ақыны Мағжан Жұмабайұлының «Батыр Баян» жыры әдебиетімізге қосылған теңдесі жоқ шығарма. Оның ақындық кемеліне келгенде жазған поэмасы . қазақ поэзиясының інжу-маржанына айналды. Осы поэмада Мағжанның өмір туралы ұстанымы, көзқарастары жыр қанатында самғап, өнер қалыбына құйылған.

ХУІІІ-ХІХ ғасырлар қазақ тарихында қайғы-қасіретке, шым-шытырық оқиғаларға, шаруашылық, әлеуметтік, саяси дағдарыстарға толы уақыт. Оны қазақ «Ақтабан, шұбырынды, Алқакөл сұлама» дейді. Қазақтың белгілі ақындары Дулат пен Мөңке, Шортанбай мен Әбубәкір бұл уақытты «Зар-заман» деп атап кетті. Жан-жақтан анталаған жауға қазақ, көгендегі қойша көне салмай, жан аямастан қорғанды, соғысты, қырылды. Сөйтіп, ерлерге тән мінез көрсетті. Кейде жеңілді, енді бірде жеңді. Қырыла жүріп, ауыздықпен су ішіп, етікпен су кешіп жүріп ,өзінің рухын жоғалтқан жоқ. Осы заманда қазақ ішінен талай қол бастаған ерлерді, ел бастаған билерді, сөз бастаған шешендерді шығарды.

Бүгінгі сөз болғалы отырған Батыр Баян, сондай батырлардың бірі, бірі емес бірегейі. Абылай ханның сенімді серігі, адал досы.Қазақ әдбиетінде ерте көрінгенмен ғылымда аз зерттелген тұлға..

Баян - тарихта болған адам. Ұрпақтарының айтуы бойынша 1700-1757 жылдар арасында өмір сүрген батыр. Баянды Абылай ханның аса қадір тұтып бағалаған. Ақылы ерлігіне сай, бар батырым бір төбеде, бұл-бір төбе - деп отыратын болса керек. Мағжанның шығармасындағы Баян мен Абылай арасындағы оқиға өмірде болған. Қалмақтар алдап, Қытай асып кеткені Шоқан мақаласында да жазылған. Поэмада бұл оқиғаның ұзын ырғасы толық сақталған. Тек Баянның жауы мың қолмен қуып кеткені, қайтар жолда ауыз судан ұшынып қайтыс болғаны поэма сюжетіне кіргізілмеген. Баянның ұрпағы Зейнолла Олжабаев. Мынадай деректерді айтқан. Баян уақ руының шоға деген тайпасына жатады. Шоға -Баянның жетінші атасы. Шоғадан тараған ұрпақтарды сатылап келгенде,

Қосболаттың үлкен ұлы Баян болады. Баяннан тараған әулет бүгінгі күні Қарағанды жерінде өмір сүріп отыр.

Кез-келген тарихи шығарма деректер негізінде жазылатындығы белгілі. Әлемдік тарих ғылымында жазбаша деректерге басымды-лық беріледі. Ал қазақ тарихының көптеген мәселелерінің ашылуы жазба деректерден гөрі ауызша деректерге байланысты. Өткен ғасырда тарих ғылымы саласында француз ғалымдарының алға кеткендігін білеміз. Солардың көрнекті өкілдерінің бірі Люсьен Февр тарихи зерттеулерде «жазбаша дерек жоқ болған жағдайда ауызша деректерді пайдалануға болатындығын» атап көрсеткен еді

Қазақ батырларының тарихы бір-біріне өте ұқсас, олар жөніндегі деректер көбінесе аңыз-әңгімелерден алынған. Батыр Баян туралы аңыз-әңгімелерді жинастырып ғылыми айналымға алғаш кіргізген Шоқан Уәлихан, Баян туралы алғашқы ғылыми шығарма жазған да сол. Ол Баянның батылдығын, ержүректілігін және ақылдылығын Абылай ханның жоғары бағалағанын айтады. «Абылайдан үш жүздің батырларының ішінен көбірек ұнататыныңыз кімдер? – деп сұрағанда: Батырларымның ішінен Бәсентиіннен шыққан Малайсарыны байлығы, ерлігі және соған тән мінезін ұнатамын, ал ақылына батырлығы сай уақтағы Баян бәрінен де биік тұр», [1]- деп жазған екен.

Шоқанның айтуынша, батыр Баян Абылайдың ең жақын батырларының бірі болған. Ол өзінің ағасы Сары батырмен бірге Уақ-Керей руларының жас-ақтарын бастап қалмақтарға қарсы соғысқан Осындай бір жорықта Сары мен Баян қаза болады. «Халық аузында қос батырдың есімдері Сары-Баян деп қосақталып айтыла да бере-ді», - деп жазады Шоқан.

Аңыз-әңгімелер негізінде үш дастан жазылды. Бірінің авторы қазақтың белгілі лирик ақыны Мағжан Жұмабай. 1919-1923 жылдар арасында Батыр Баян дастаны жазылған. Ал, Шәді төре Жәңгір-ұлының (1855-1933) қазақ тарихына арналған «Тарихат» атты дастанның «Абылайдың Үргенішке барғаны» деген бөлімінде Баян батыр жөнінде деректер бар [2]. Шәдінің «Тарихнама» поэмасы екі үлкен тараудан тұрады. «Шыңғыс ханның тарихы» атты алғаш жар-тысы 32 тарудан тұрса, поэманың «Абылай хан тарихы» деген жартсы 22 тарауды құрайды. Шәдінің осы бумадағы үш қолжазбасының жалпы көлемі 31964 жол.

Батыр Баян жөніндегі негізгі дерек, ең бір бір қадірлі дерек – шежіре. Шежіре тек ауызша беріледі деген де жаңсақ пікір. Мұның жазбаша нұсқалары да өте көп болған. Бүгін де қазақ ғылым академиясының қолжазба қорында көлемі бірнеше томдық болатындай араб әріпімен жазылған қаншама құнды дүниелер жатыр.

Шежіре деректері бойынша Баян Уақ руынан, оның ішінде Шоға. Одан Байыс – Қырғызәлі, – Мүлкіс, – Қарабас, – Есқара, – Қа-саболат, Абылай, Алтыбай атты үш бала, Қасаболаттың үлкен баласы – Баян, кіші ұлы Жарбол. Баяннан – Бұлан, – Мұсабай – Басшығұл (1842 жылы туған), – Құлжабай, Жаныбай, Олжабай дейтін үш баласы болады. Құлжабай мен Жаныбай – соғыс жылдары қайтыс болады. Олжабай бұдан он жыл бұрын дүниесіз салды. Олжабайдың баласы Зейнолла қазір есен-сау тірі. Құлжабайдың баласы Шери 1990 жылы қайтыс болған. Ұрпақтары қазір Солтүс-тік Қазақстан облысының М. Жұмабаев ауданында тұрады. [3].

Уақ руының біраз тайпаларын Шу өзені төңірегі мен Баянауыл маңынан да, қалаберді Ақтөбе төңірегінен де, Қытай мен Монғолиядан да кездестіруге болады. Уақ елінің ең ескі ата мекені – Қостанай мен Қызылжар қалаларының екі аралығындағы Обаған өңірі.

Баян батыр 1714 жылы қазіргі Мағжан Жұмабаев ауданы Аралағаш деген ауылда туған. Қасаболат момын адам болған, ұсталықпен айналысқан. Осы уақытқа дейін ол жөніндегі деректерде оның өмір сүрген уақыты әр-түрлі жазылып жүр. Туған уақыты туралы зерттеушілер екі жылды атайды. Бір тобы 1704 жылы туды десе, енді біразы 1714 жылы туған деп жүр. Шоқан Уәлихановтың дерегі бойынша батырдың 1771 жылға Еділ қалмақ-тарына қарсы «Шанды жорықта» қол бастағанын ескерсек, 1704 жылы емес 1714 жылы туған деуге толық негіз бар [4].

Қазақ қоғамында не мұрағат, не туғаны туралы куәлік беру дәстүрі болмаған. Тарихшы ғалымдардың арасында егер мұрағатта мәлімет болмаса, ондай адам тарихта болмаған деген пікір бар. Бұл мүлде жаңсақ пікір. Мұрағат материалы фетиш емес. Мен өз басым мұрағат құжаттарына сенімсіздікпен қараймын. Қазақ үшін негізгі дерек, ол жеке адамның ойында, есінде, көкірегінде қалған мәлімет. Бұл мәлімет атадан балаға, ұрпақтан ұрпаққа ауызша беріледі, ха-лық жадында сақталады

Егерде 1704 жылы туса, 1771 жылы 67 жаста болады екен. Бұл жаста қалмақтармен соғыста қол бастап, ерлік көрсету оңай емес деп есептейді қызылжарлық өлкетанушы С.Жұмабаев. Және де барлық тарихи әдебиеттерде Баян батыр Абылай дәуірінің батыры екені айтылады. Жасы да 1711 жылы туған Абылаймен шамалас болуы керек. [5].

Батырдың бүгінгі ұрпақтарының қолында оның толық шежіресі бар. Өкініштісі, 2009 жылы Астанада жарық көрген 1008 беттен тұратын «Уақ шежіресінде» Батыр Баянға лайықты көңіл аударылмаған.

Қазақ ақындарының шығармаларында да Баян есімі кездесіп қалады. Қазақ батырларының елдікті сақтаудағы ерлігі Үмбетей мен Тәтіқара толғауларында айтарлықтай баяндалған. Олардан Баян жайлы да мәлімет ала аламыз. Мысалы, Үмбетей жыраудың «Бөгенбай өлімін Абылай ханға естірту» атты ұзақ толғауында мынадай дерек бар:

Қара Керей Қабанбай
Қанжығалы Бөгенбай,
Сары, Баян мен Сағынбай,
Қырмап па еді жауыңды,
Қуантпап па еді қауымды,
Ұмыттың ба соны, Абылай. [6].

Үмбетей толғауынан батыр Баянның Абылай ханның тірегінің бірі екендігін байқаймыз. Баянның ел ардақтаған, ел қорғаған батырларымен бірігіп, қазақ халқының туын жықпаған, талай қан майданда ерлік көрсеткен еліміздің хас батырының бірі болғанына көз жеткіземіз.

Ал Тәтіқара былай толғайды:
Бөкейде айт Сағыр менен Дулаттағы,
Деріпсәлі, Мандайды айт Қыпшақтағы,
Өзге батыр қайтса да бір қайтпайтын
Сары менен Баянды айт Уақтағы. [7].

Баян батырдың ержнрек батылдығымен ел қорғаны, халықтың тұлғалы азаматы болғанының айғағын Тәтіқара жырау толғаулары дәлелдей түседі.

Омбы облыстық мемлекеттік мұрағатынан Баян батырдың бейбіт уақытта керей болысының старшинасы қызметін атқарғаны туралы құжаттарды қызылжарлық өлкетанушылар тауып, ғылыми айналымға кіргізді. Құжатта Баян батыр ұраланған жылқыларын даулап 1760 жылыдың 10 тамызында Железинск бекінісіне келгендігі туралы сол бекіністің бастығының рапортының түп нұсқасы беріледі. [8]. Омбы облыстық архивінен табылған бұл құжат бір жағынан Баян батырдың бейбіт уақытта ел басшысы болғанын анықтаса, екінші жағынан кейбір зерттеушілердің батырдың 1756-1759ж.ж. қытайлармен болған соғыста қаза болды деген деректерін жоққа шығарады.

Баян батыр туралы халқымыздың белгілі ақыны әрі ойшыл ғалымы Мәшһүр Жүсіп Көпеев өзінің «Абылай хан дәуірі» деп аталатын қысқа-қысқа әңгімелерінде жазған екен. Оның айтуынша, Баян тек батыр ғана емес, сөз жүйесін табатын шешен, ой арнасын табатын ақылды кемеңгер адам болған.

Соғыс жылдарында фашистік Германияда тұтқында жүріп, «Хан Абылай» атты дастан жазып, 1943 жылы шығарған екен. Осы дастанда да Баян есімі аталады. [9].

Баян батыр туралы біздің заманымызда І.Есенберлин, М.Мағауин, Қ.Жұмаділов, Х.Абдуллин, Ж.Бектұров, М.Мұқанов, С.Ізтілеуова, Е.Асқаров, солтүстік-қазақстандық жерлестері Б.Мұс-тафин, Қ.Омаров, ұрпағы З.Олжабаев, т.б. жазды.

Баян батырдың 1756-1757 жылдары болған қазақ хандығы мен Қытайдың Цин империясы арасындағы соғысқа қатысып, ерекше ерлік көрсеткені І.Есенберлиннің «Жанталас» романында жазылған. Бірақ, роман көркем шығарма болғандықтан онда тарихи шындық бұрмаланған. Жазушы батырдың шыққан тегі мен оның қайтыс болуы жөніндегі пікірлері талас туғызады [10].

Мағжанның «Батыр Баян» поэмасының желісінде кинорежиссер С.Тәуекел тамаша фильм түсірді. Астанада осы аттас музыкалық спектакль қойылды. Сөйтіп, есіл ердің есімі қалың жұртшылыққа біршама жақсы танысболды.

Батыр Баян туралы әзір іргелі шығарма әзірге жоқ. 2008 жылы қызылжарлық өлкетанушы ақсақалдар Зейнолла Олжабаев пен Социал Жұмабаев батыр туралы жарияланған мақалаларды, мұрағат құжаттарын жинастырып жеке кітапша етіп жарыққа шығарды [11].

Баян батырдың екінші өмірі, ғылымдағы өмірі, халқының тари-хи санасындағы өмірі енді басталған сияқты. Биылғы істеліп жатқан шаралар, атқарылып жатқан шаруалар осы үлкен жұмыстың басы боларына сенімдімін. Ғалым-тарихшы реінде қолғабысымды тигізуге, ұстаз ретінде батыр бабамыздың ерлігін насихаттауға дайын екендігімді білдіремін.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Валиханов Ч. Исторические предания о батырах ХУІІІ века. Избр. произведение, Алматы 1958г. стр.122-124 б..
2. Шәді төре Жәңгірұлы «Тарихат (Абылай хан. Тарихи жырлар. Алматы, 1993,).
3. З.Олжабаев Батыр Баянның ұрпақтары бар. «Солтүстік Қазақстан» 9.07.1993
4. Муканов. Батыр Баян из рода Уак. Газета «Перспект» 5.05.2006.
5. Жұмабаев С. Батыр Баян өмір деректерінің жаңа беті. «Солтүстік Қазақ-стан» 27.07.2007
6. Әй, заман-ай, заман-ай, 1 том, 79 бет.
7. Бұл да сонда
8. Государственный архив Омской области. Фонд Военно-походная канцелярия командира Сибирского корпуса. Опись 1. Дело 89, /лист 737./ 17.08.1760.
9. Қ. Мұқанов Батыр Баян. «Қызылжар нұры» 23.05.2006.
10. І.Есенберлин. Жанталас. «Жазушы» Алматы 1972. 264-267 бб.
11. БАЯН БАТЫР (зерттеу мақалалар жинағы) Құрастырғандар: С. Жұмабаев., З. Олжабаев Қызылжар. 2008.

МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ – ӨЛЕҢ СӨЗДІҢ ПАЙҒАМБАРЫ

Ахметов Тілеген Әлмұханұлы
пед. ғыл. канд., ҚМПУ профессоры,
Қостанай қ.
E-mail: a-prorektor@mail.ru

Аннотация

Мақалада Мағжан Жұмабаевтың лирикалық өлеңдерінің, ғашықтық жырларының мән-мазмұны ашылып, «Қорқыт» поэмасы мен «Педагогика» кітабының қазақ ғылымындағы орны көрсетіледі.

Аннотация

В статье раскрывается воспитательное значение лирических стихов, поэмы «Коркыт», научного труда «Педагогика» поэта Магжана Жумабаева.

Abstract

The article reveals the educational value of lyrical poems, poem "Korkyt", scientific work "Pedagogics" of the poet Magzhan Zhumabayev.

Алғы сөз.....	3
Аманжол Күзембайұлы Мағжан Жұмабайұлының «Батыр Баян» жырының тарихилығы.....	4
Ахметов Т.А. Мағжан Жұмабаев – өлең сөздің пайғамбары.....	7
Утегенова Б.М. К вопросу о необходимости изменений в образовательной практике педвуза.....	11
Абдрахманова М.С. Мағжан Жұмабаевтың ойлау ұғымы мен сындарлы оқыту үндестігі.....	14
Айтуарова Л.Н. Патриотическое воспитание как основа формирования духовных ценностей у подрастающего поколения.....	16
Аканбаев Б.Н. Нұркелді П. Эмоционалды күйіп кетудің белгілері және салдары...	19
Аманжол Күзембайұлы, Алибек Т.К., Шақимбаева А.Р. Движение Марал-ишана: характер и идейные основы.....	22
Аманжол Күзембайұлы, А.Сероус Раннесредневековые печенеги.....	26
Аухатова Р. Ж., Мурзагалиева К.З. Мағжан дүниетанымы.....	30
Ашимова Н.Т. Просветительские идеи Магжана Жумабаева и современная образовательная система.....	34
Байжанова С.А., Балгабаева Г.З. Формирование поликультурной личности младшего школьника в условиях модернизации общественного сознания.....	38
Батура Л.В. Некоторые инновационные подходы в преподавании математики в школе.....	43
Батыргалиева Р.Т. Исследование современного урока географии в условиях малокомплектной школы: проблемы и перспективы.....	48
Бегежанова Г.Х. Білім берудегі инновациялық технологиялар.....	50
Болотвина Г.В. Педагогические взгляды Магжана Жумабаева.....	54
Гвиздок Л.В. Великий сын востока.....	57
Геворкян А.Р. Применение элементов дистанционного обучения в учебном процессе колледжа.....	61
Гончар Н.А., Иванова Е.Н. Некоторые особенности отражения педагогических идей М. Жумабаева в современном образовании.....	65
Даулетбаева Г.Б. Мұғалімнің кәсіби бағыттары пәнінің мазмұнындағы талантты және дарынды балаларды оқыту тақырыбын оқыту мәселесіне.....	68
Досмурзина А.К. Инновациялық әдіс-тәсілдерді білім беруде қолдану.....	70
Ермаганбетова А.Ж., Бексултанова Р.Қ. Мағжан Жұмабаев және заманауи білім..	73
Жармухамбетова Ж.К. Балалар әдебиетіндегі Мағжан.....	76
Жумабаева Г.Т. Мағжан Жұмабаев еңбектері- рухани әлемді танудың көзі.....	81
Жумабаева М.А. Актуальность педагогических трудов Магжана Жумабаева в современной образовательной системе.....	83
Иванова Е.Н. Некоторые возможности использования педагогических идей М.Жумабаева студентами в воспитательной работе с учащимися	88
Иванова Е.Н., Лантух Я.С. К вопросу направлений ознакомления студентов с инновационными подходами к обучению учащихся начальной школы.....	91
Ивышева Э.К. Жас ұрпақты рухани құндылықтармен тәрбиелеу жүйесін қалыптастыру.....	95
Ильясов Е.К. Реализация задач духовно-нравственного воспитания на уроках математики.....	98

Ильясова Г.А. Сабақты зерттеу» тәсілі эксперименталдық зерттеудің ерекше нысаны ретінде.....	102
Исетова Б.К. Использование передовых педагогических идей М. Жумабаева при формировании ключевых компетенций учащихся на уроках математики.....	106
Исмагулова К.Б., Симакина И.А. Развитие у детей общечеловеческих ценностей на интегрированных уроках.....	109
Кабденова Ж.М. Мағжан Жұмабаев - жарық жұлдыз.....	112
Калиев Д.Д. Мешітхан А.А. Дебат технологиясы арқылы тұлғаның көшбасшылық қабілеттерін қалыптастыру жолдары.....	116
Калиева А.А. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі.....	119
Карамурзина А.Б. Жаңаша үлгідегі сабақты ұйымдастыру – мұғалімнің жеке шығармашылық жұмысы.....	122
Карымсакова Д.Т, Утегенова С.Т. Методика проведения семинарского занятия в системе образования.....	126
Кенжегарина А.Ә., Арыстан Н.Н. Инновациялық білім беру – дамыған ұстаз, дамушы оқушыны қалыптастыру бағыты.....	129
Кокасова Р.К. Мағжан Жұмабаевтың өскелең ұрпақты тәрбиелеуге қосқан үлесі..	133
Қонарбаева Б.Қ. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	135
Куркбасова Г.С. Оқу-тәрбие үдерісінде педагогикалық қарым-қатынастың тиімділігі.....	139
Мурат С. Мағжан Жұмабаевтың өлеңдері - ұлттық рух пен патриоттық тәлім-тәрбиенің қайнар көзі.....	144
Мурзабекова А.Б. Обучение с использованием мобильных устройств как новая система взаимодействия участников образовательного процесса.....	147
Муханова А.М., Биримжанова А.К. Жаңартылған білім-заман талабы.....	149
Нургалиева А.Ж., Бабаченко Л.П. К вопросу о некоторых задачах духовно-нравственного воспитания учащихся общеобразовательной школы.....	152
Нурушева Г.К. Вопросы организации курсов подготовки и переподготовки казахских специалистов в 1920 годы (на основе архивных материалов).....	155
Порошина Т.И. Основные аспекты исследования духовно-нравственных ценностей в контексте социально-гуманитарного знания.....	160
Саметова Н.С. Жас ұрпаққа тәлім-тәрбие мен білім беруді жетілдіру.....	162
Саутпаева А.А., Барамбаева К.А. Білім берудің тиімді түрі.....	165
Сафронова Г.К. Инновационные технологии и подходы в работе социального педагога.....	168
Сембетова Г.С. Өскелең ұрпақтың бойына рухани құндылықтарды қалыптастыруда қазақ әдебиетінің ролі	172
Смолева Н.В. Применение метода джигсо на уроках специальных дисциплин...	175
Сулейменова Қ.Қ. Ұлт мақтанышы – Мағжан Жұмабаев.....	178
Сулейменова Л.М., Шинибекова Г.С. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	181
Султанова А.С. Мағжанның маржан мұрасы.....	185
Сураганова Б.Б. Использование произведений Магжана Жумабаева в преподавании истории казахстана	189
Сыздыкова Қ.К. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	192
Тайкенова А.У. Мағжан Жұмабаевтың ағартушылық идеяларының қазіргі заманғы білім беру жүйесімен үндестігі.....	196
Тортулова А.Ә. Мағжан Жұмабаевтың келешек ұрпаққа салған дара жолы.....	198
Уварина Н.В. Аспекты креативно-прогностического управления в современном образовании.....	200

Уразова Л.И. Внедрение инновационных технологий в образовательную практику-становление конкурентоспособного специалиста.....	204
Фатхудинова И.В. Экологическое образование, воспитание и культура.....	209
Хамзина К.Б. Жастарға ұлттық рухани құндылықтарды қалыптастырудағы тәрбие мәселелері.....	212
Шалгимбекова А.Б., Шамитдинов А.М. Қазіргі заманғы білім беру жүйесіндегі инновация.....	216
Шарипов К.К. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	219
Шолқыбаева Р.М., Жантлесова М.Х. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі ...	222
Шолпанбаева Ғ.Ә., Безаубекова А.Д. Мағжан Жұмабаевтың шығармаларындағы ұлттық тәрбие.....	225
Шыныбекова А.Б. Сохранение национальной идентичности через педагогические идеи М. Жумабаева	228
Мнайдарова С.С., Ахманова К.Б. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	231
Көбекова А.Қ Студенттердің көшбасшылығы.....	234
Сауленко Т. Н., Науменко Н. Ю. Этнопедагогика М. Жумабаева и современность.....	239